

Верховний
Суд

Касаційний господарський суд

Забезпечення позову у спорах, що виникають з корпоративних відносин

Особливості забезпечення позову у корпоративних спорах

- ✓ Перелік заходів, за допомогою яких не може здійснюватися забезпечення позову у спорах, що виникають з корпоративних відносин (ч.5 ст.137 ГПК України).
- ✓ Встановлено спосіб забезпечення позову, який характерний тільки для зазначеної категорії спорів (ч.9 ст.137 ГПК України).
- ✓ Заходи забезпечення позову не повинні порушувати прав інших акціонерів (учасників) господарського товариства (ч.10 ст.137 ГПК України).

Задоволено заяву про забезпечення позову

Задоволено заяву про забезпечення позову шляхом заборони:

державним реєстраторам районної в місті державної адміністрації, нотаріусам, іншим державним реєстраторам проводити реєстраційні дії щодо ТОВ, а саме:

- ✓ державну реєстрацію змін до установчих документів юридичної особи;
- ✓ державну реєстрацію переходу юридичної особи на діяльність на підставі модельного статуту;
- ✓ державну реєстрацію переходу юридичної особи з модельного статуту на діяльність на підставі власного установчого документа;
- ✓ державну реєстрацію рішення про виділ юридичної особи;
- ✓ державну реєстрацію рішення про припинення юридичної особи; державну реєстрацію припинення юридичної особи в результаті її реорганізації;
- ✓ державну реєстрацію припинення юридичної особи в результаті її ліквідації.

Постанова КГС ВС від 05.03.2018 у справі № 910/9474/17

Задоволено заяву про забезпечення позову шляхом заборони:

державним реєстраторам будь-яких органів (місцевого самоврядування, виконавчих комітетів, місцевих державних адміністрацій, акредитованих підприємств Міністерства юстиції України), а також нотаріусам та особам, уповноваженим на виконання функцій державних реєстраторів, які мають відповідні повноваження щодо внесення будь-яких відомостей та/або змін з будь-яких питань до ЄДРЮОФOPГФ; державним реєстраторам прав на нерухоме майно будь-яких органів (місцевого самоврядування, виконавчих комітетів, місцевих державних адміністрацій, акредитованих підприємств Міністерства юстиції України), а також нотаріусам та особам, уповноваженим на виконання функцій державних реєстраторів, які мають відповідні повноваження

- ✓ проводити реєстраційні дії відносно юридичної особи;
- ✓ здійснювати реєстраційні дії щодо відчуження будь-яким способом (в т.ч. шляхом продажу, дарування, поділу, виділу, внесення до статутного капіталу, передачі у володіння та користування третім особам, передачі в іпотеку, будь-якого іншого обтяження стосовно нерухомого майна тощо) нерухомого майна.

Постанова КГС ВС від 09.11.2018 у справі № 915/508/18

Задоволено заяву про забезпечення позову шляхом заборони:

державним реєстраторам, визначеним Законом України "Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань" вчиняти/здійснювати/проводити будь-які реєстраційні дії, передбачені Законом України "Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань" відносно/щодо ТОВ

- ✓ у тому числі, але не виключно, реєстрацію, внесення змін до установчих документів;
- ✓ перереєстрацію, реорганізацію будь-яким шляхом, реєстрацію припинення діяльності;
- ✓ реєстрацію будь-яким чином скасування існуючої редакції статуту, проводити передачу реєстраційної справи товариства, а також вносити інші зміни до відомостей про юридичну особу, які містяться в Єдиному державному реєстрі, зокрема, але не виключно, про зміну складу та часток засновників товариства, розміру статутного капіталу, виключення учасників товариства, зміну особи, що уповноважена вчиняти юридичні дії від імені підприємства, зміну органів управління товариства, зміну місцезнаходження товариства.

Постанова КГС ВС від 18.02.2019 у справі № 922/3010/18

Задоволено заяву про забезпечення позову шляхом заборони:

державним реєстраторам юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань вносити зміни до Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань:

- ✓ щодо керівника ТОВ;
- ✓ щодо часток учасників ТОВ;
- ✓ про внесення змін до статуту ТОВ та затвердження нової редакції статуту ТОВ, прийнятих одноособово учасником ТОВ, до розгляду справи про суті.

Задоволено заяву про забезпечення позову шляхом заборони:

ПАТ вчиняти дії щодо:

- ✓ внесення змін до статуту ПАТ щодо розміру статутного капіталу;
- ✓ звернення до Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку України із заявою та всіма необхідними документами для реєстрації випуску акцій та проспекту емісії на підставі рішень позачергових загальних зборів акціонерів;
- ✓ приватного розміщення акцій, на підставі рішення загальних зборів акціонерів.

Постанова КГС ВС від 22.02.2018 у справі № 910/15811/17

Задоволено заяву про забезпечення позову шляхом заборони:

загальним зборам учасників ТОВ приймати такі рішення:

- ✓ про обрання голови товариства;
- ✓ про звільнення з займаної посади директора товариства та призначення нового генерального директора товариства;
- ✓ про призначення на посаду виконавчого директора товариства;
- ✓ про визначення та перерозподіл часток учасників товариства у статутному капіталі товариства;
- ✓ про внесення змін до статуту товариства та затвердження нової редакції;
- ✓ про реєстрацію змін у єдиному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань;
- ✓ про обрання заступника директора товариства.

Постанова КГС ВС від 25.03.2019 у справі № 920/622/18

Задоволено заяву про забезпечення позову шляхом:

- ✓ накладення арешту на прості іменні акції ПрАТ що належать визначеним акціонерам до моменту вирішення спору по суті;
- ✓ заборони ПАТ "Національний депозитарій України" та всім іншим депозитарним установам, що здійснюють облік права власності на цінні папери емітентів у депозитарній системі України, здійснювати облікові операції щодо внесення змін до системи депозитарного обліку щодо спірної частини простих іменних акцій ПрАТ до моменту вирішення спору по суті

Постанова КГС ВС від 08.10.2018 у справі № 910/5065/18

Відмовлено у задоволені заяви про забезпечення позову

Повернуто заяви про забезпечення позову та доказів (п.4 ч.5 ст.174 ГПК України):

- Позов учасника ТОВ в інтересах ТОВ про скасування державної реєстрації, витребування майна із чужого незаконного володіння. Учасник подав заяву про забезпечення позову та заяву про забезпечення доказів.

Правове регулювання ст.54 ГПК України поширюється на випадки подання позову про відшкодування збитків, заподіяних юридичній особі її посадовою особою. Тобто на підставі наведеної процесуальної норми власник (учасник, акціонер) може звернутися до суду в інтересах юридичної особи саме із зазначеним позовом. З іншими позовами в інтересах юридичної особи власник (учасник, акціонер) може звернутися лише в разі наявності підстав, прямо передбачених відповідними законодавчими нормами.

Положеннями чинного законодавства не передбачено звернення учасника (засновника, акціонера, члена) юридичної особи до суду за захистом прав чи охоронюваних законом інтересів цієї особи поза відносинами представництва, окрім позовів про відшкодування збитків, заподіяних юридичній особі її посадовою особою.

Постанова КГС ВС від 28.02.2019 у справі № 904/4669/18

Відмовлено у задоволенні заяви про забезпечення позову шляхом заборони:

- ✓ Національній комісії з цінних паперів та фондового ринку вчиняти дії щодо реєстрації випуску простих іменних акцій, емітованих відповідачем, видачі документів, які засвідчують вказану реєстрацію (свідоцтва та звіту), а також заборони депозитарним установам України, якими зокрема є Національний банк України, вносити зміни до системи обліку прав на іменні цінні папери відповідача.

Не допускається забезпечення позову у справах, що виникають із корпоративних відносин, шляхом заборони здійснювати органам державної влади покладені на них згідно із законодавством повноваження, а також шляхом встановлення для Національного банку України та для неплатоспроможного банку заборони або обов'язку вчиняти певні дії.

Постанова КГС ВС від 22.02.2018 у справі № 910/15811/17

Відмовлено у задоволенні заяви про забезпечення позову шляхом заборони:

- ✓ Центральному депозитарію цінних паперів включати акціонера ПАТ в перелік (реєстр) акціонерів ПАТ, який складається Центральним депозитарієм цінних паперів на підставі ч. 10 ст. 65-2 Закону України "Про акціонерні товариства";
- ✓ ПАТ включати акціонера ПАТ в список осіб, у яких придбаваються акції, що складається ПАТ на підставі ч. 10 ст. 65-2 Закону України "Про акціонерні товариства".

Процедура "сквіз аут" є виключно правом власника домінуючого контрольного пакета акцій відповідного товариства. При цьому, положення ст. 65-2 Закону покладають на товариство та Центральний депозитарій певні обов'язки, пов'язані зі реалізацією процедури "сквіз аут", зокрема обов'язок скласти відповідні переліки акціонерів.

Заходами забезпечення позову не повинні порушуватися права осіб, які не є учасниками судового процесу, застосовуватися обмеження, не пов'язані з предметом спору.

Ст. 6 ГК України встановлено заборону незаконного втручання органів державної влади, у тому числі і судів, у господарські відносини.

Постанова КГС ВС від 20.06.2018 у справі № 914/228/18

Відмовлено у задоволені заяви про забезпечення позову шляхом:

- ✓ зупинення дії рішень загальних зборів учасників ТОВ;
- ✓ зупинення дії нової редакції статуту ТОВ.

Суд вважає, що обраний позивачем спосіб забезпечення у вигляді зупинення рішення загальних зборів та зупинення дії статуту відповідача є неналежним, оскільки ніяким чином не забезпечує виконання у подальшому судового рішення у випадку задоволення позову, а також не може істотно ускладнити чи унеможливити ефективний захист або поновлення порушених чи оспорюваних прав та інтересів позивача у цій справі.

Постанова КГС ВС від 25.03.2019 у справі № 920/622/18

Відмовлено у задоволенні заяви про забезпечення позову шляхом заборони:

- ✓ загальним зборам ТОВ приймати рішення про: зміну складу учасників товариства; перерозподіл часток між учасниками товариства; звернення до суду щодо початку процедури банкрутства та уповноваження особи на подання таких документів; прийняття рішення про перехід до процедури ліквідації товариства та обрання ліквідаційної комісії (ліквідатора); зміну місцезнаходження товариства.

Не обґрунтовано правомірності таких заходів забезпечення позову.

- ✓ державним реєстраторам, вчиняти, здійснювати, проводити реєстраційні дії, відносно/щодо ТОВ про перебування юридичної особи у процесі провадження у справі про банкрутство, санації, зокрема, відомості про розпорядника майна, санатора.

Не обґрунтовано правомірності зазначених заходів забезпечення позову та відповідність їх приписам чинного законодавства, та не доведено, що невжиття вказаних заборон реєстраційних дій може істотно ускладнити чи унеможливити виконання рішення суду та ефективний захист або поновлення прав або інтересів позивача, за захистом яких він звернувся до суду.

Постанова КГС ВС від 18.02.2019 у справі № 922/3010/18

